

KE1-välikoetuksen malliratkaisu (LOPS 2015)

Teemu Arppe / [Valkemisti](#), CC BY-SA 4.0

A-osa

1. b (Ne on jaksollisessa järjestelmässä laitimmaisena oikealla.)
2. b (Fosforilla on viisi ulkoelektronia, mikä sopii yhteen miehityksen $3s^2 3p^3$ kanssa.)
3. b (Na^+ :n elektronirakenne on $1s^2 2s^2 2p^6$.)
4. b (Ba kuuluu s-lohkon 2. ryhmään eli maa-alkalimetalleihin, jotka tyypillisesti luovuttavat kaksi elektronia.)
5. a (Toisen jakson litiumilla on vain yksi elektroni uloimmalla kuorella.)
6. b (Nitridi-ioni on N^{3-} . NaN_3 on natriumatsidi. NaNO_2 on natriumnitriitti. NaNO_3 on natriumnitraatti.)
7. b (Natriumioni on Na^+ . Fosfaatti-ioni on PO_4^{3-} , joten vetyfosfaatti-ioni on HPO_4^{2-} .)
8. a (Fullereeni on pallohiili, jossa on tavallisimmin 60 atomia.)

oikea valinta 8×1 p., väärä valinta $-0,5$ p., ei valintaa 0 p., osan vähimmäispistemäärä 0 p.

B-osa

1. järjestys
an
53
70
54
massa
 ^{201}Hg
kat

oikea vastaus $8 \times 0,5$ p.

2. Poolittomia ovat a, c ja d. (Niissä molekyylin muoto kumoaa yksittäisten sidosten poolisuuden.)
oikein vastattu kohta 4×1 p., väärä vastaus -1 p., ei vastausta 0 p., tehtävän vähimmäispistemäärä 0 p.

3. a) metallit: magnesium
epämetallit: vety, typpi

oikea vastaus 1 p., muut vastaukset 0 p.

- b) vety, magnesium

vety $0,5$ p., magnesium $0,5$ p., typpi $-0,5$ p.

- c) vety: yksi ulkoelektroni, $1s^1$
typpi: viisi ulkoelektronia, $1s^2 2s^2 2p^3$ tai $[\text{He}] 2s^2 2p^3$
magnesium: kaksi ulkoelektronia, $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$ tai $[\text{Ne}] 3s^2$

ulkoelektronien määrä $3 \times 0,5$ p., elektronirakenne $3 \times 0,5$ p.

- d) magnesium, vety, typpi

oikea vastaus 1 p., muut vastaukset 0 p.

- e) kovalenttinen sidos: esim. $\text{H}-\text{H}$ tai $\text{N}=\text{N}$ tai $\text{H}-\text{NH}_2$
metallisidos: Mg
ionisidos: Mg_3N_2 tai MgH_2

sidostyyppi $3 \times 0,5$ p., esimerkki $3 \times 0,5$ p.

- f) poolisuusjärjestyksessä esim. H_2 (vedyn varaus 0),
 NH_3 (typen varaus δ^- , vedyn varaus δ^+) ja
 Mg_3N_2 (magnesiumin varaus $+/2+$, typen varaus $---/3-$)
Huonoiten liukenee H_2 , koska se on pooliton aine ja vesi on poolinen liuotin.
*varaustyyppit ($0/\delta^+/-/+$) oikein $3 \times 0,5$ p., poolisuusjärjestys $0,5$ p. (jos kolme ainetta), huonoiten liukeneva $0,5$ p.,
liukoisuuden perustelu $0,5$ p.; jos kaksi aineista poolisuudeltaan samanlaisia, kokonaispistemäärä enintään 2 p.*

yhteensä 28 p.